

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Robäckens förskola

Giltighetstid: 2022.11.30 – t.o.m. 2023.11.30

Ansvarig rektor: Carina Westin

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vår förskola ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.

3. Kartläggning av riskområden

Lpfö18 vill att varje barn ska utveckla sin förmåga till ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften. Att inte kunna göra sig förstådd eller inte förstå sin omvärld kan skapa frustration hos barnen vilket kan leda till otrygghet och konflikter i gruppen.

4. Mål för arbetet

Barnen ska våga tro på sig själva. Vara trygga med olika sätt att uttrycka sig på. Våga svara eller prova, att säga "fel" eller att det blir tokigt gör inget.

5. Handlingsplan

Vi ska arbeta med djup ordkunskap och stanna upp i det vi för tillfället arbetar med. Vi ska ge barnen mycket information kopplad till varje ord. Hur det låter, betydelse, kategori, beskrivning, användningsområde,

likheter m.m. Djup ordkunskap krävs för att kunna använda ett ord på rätt sätt i rätt sammanhang och för snabb ordåtkomst.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Arbeta med samarbete i olika situationer under dagen. Både genom olika styrda aktiviteter, såsom lekar och skapande men också genom att uppmuntra samarbete mellan barnen i olika situationer samt att uppmärksamma när vi ser samarbete. Boksamtal med de äldre barnen på avdelningen (värdegrund). Vi vill att de börjar förstå olika sociala situationer, känna empati, förstå när man gör någon ledsen. respektera varandra.

Barnen pratade om samarbete, började hjälpa varandra mera vid till exempel på och avklädning, vid handtvätt, pussel. Lägga fokus på att säga stopp till varandra när det är något man inte vill. Viktigt att både kunna säga stopp men även att lyssna när någon annan säger det.

Arbetat kreativt med de olika områdena, antingen genom skapande av olika slag eller olika övningar som syftat till att träna på just det området. Det stora fokuset har dock varit på situationer som vi stöter på dagligen. Samarbeta i hallsituationen, dela med sig när det inte räcker till alla eller att man kan säga stopp när man inte vill.

Vi arbetar dagligen med att bekräfta barnens känslor, att det är okej att vara ledsen eller arg men man får inte göra illa någon annan. Vi uppmuntrar barnen att försöka reda ut konflikter på egen hand men att vi ska finnas som stöd i närheten för att ge de redskap som krävs. Vi har arbetat mycket med att försöka reflektera tillsammans med barnen när det uppstår en konflikt. För att förstå varför det blev som det blev, istället för att bara säga förlåt och sedan gå vidare. Vi har pratat om hur man kan göra för att lugna ner sig - vi har testat på massage med hjälp av fjädrar och en massagesaga.

Vi tror att barnen började förstå och avläsa sina kompisars ansiktsuttryck. Hämtade en pedagog när någon var ledsen eller tog en kompis i handen och kunde hjälpa varandra i olika situationer.

7. Barns delaktighet i arbetet

Arbeta aktivt med att vänta på din tur vid olika tillfällen som ges. Övningar/lekar där man måste vänta på sin tur. Vi har arbetat mycket med de olika temana och haft det levande i vardagsarbetet, alltid aktivt. Barnen har haft koll på vilken bok vi arbetat med och använt begreppen från boken både under tiden vi arbetat med just den boken men det sitter också kvar. Det är dagligen som vi hör uttryck i stil med att "vi kan samarbeta" eller "du måste vänta på din tur".

Kompisböckerna - Barnen har fått prova på olika skapande former. De har fått titta på bilder av Kanin och Igelkott och målat av. Skapat en glädjetavla - klippt ut tidningsurklipp på vad som gör dem glada. Målat med färgen som symboliserar glädje för dem. De har fått rita dagens känsla i en spegelbild och berätta vad de känner.

De har fått visa känslor genom att dramatisera en känsla - hur ser man ut när man är ledsen, glad, arg, kissnödig, förvånad, hungrig osv?

När vi hade boksamtal om boken Samarbete upplevde vi att de förstod mycket och kunde relatera till bilderna i boken. Vi såg barnen hjälpa varandra i olika situationer bygg och konstruktion, på och avklädning samt återkoppling från föräldrar där barnen använt sig av ordet samarbete hemma.

8. Rutiner för akuta situationer

Vad gör personalen i en akut situation:

Om en situation uppstår där vi misstänker att ett barn känner sig kränkt, ska pedagogen genast ta tag i situationen. Är det ett barn som utfört kränkningen samtalar vi både med barnet som känner sig utsatt, och den eller de som utfört kränkningen. Den akuta situationen måste lösas så båda sidor utvecklar en förståelse för situationen, utifrån sin ålder och mognad. Syftet är att den empatiska förmågan utvecklas för den som utfört kränkningen, så att kränkningen inte uppstår igen. Den utsatte måste kunna känna trygghet och tycka att det är roligt att komma till förskolan.

Om en situation uppstår då vi misstänker att en vuxen kränker ett barn ska också pedagogerna gå in i den akuta situationen. Om vi ser någon pedagog utföra handling som vi bedömer vara kränkande för ett barn, säger vi omedelbart till den pedagogen att lämna situationen och att man själv tar över.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när barn kränker barn:

Personal som får kännedom om att ett barn har blivit utsatt för kränkande eller diskriminerad behandling ska anmäla det till Rektor. Vi använder rapporteringssystemet LISA. Rektor är ansvarig att rapportera till verksamhetschef/huvudmannen.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar barn:

Personal som får kännedom eller ser att kollega kränker barn anmäler till rektor som tar över utredningen med syfte att omedelbart stoppa eventuella fortsatta kränkningar, Rektor använder rapporteringssystemet STELLA. Rektor rapporterar till verksamhetschef/huvudmannen.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- **Mobbning**

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- **Rasism**

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.